

ZARZĄD GŁÓWNY

ul. Puławska 148 / 150
02-624 Warszawa 12
www.nszzp.pl

tel. 601-5926; 601-2285; 601-3530;
601-4201; 601-4202 fax. 601-3197
e-mail: zgnszzp@onet.pl

Łódź, 30 sierpnia 2017 roku

ZZ – 389/2017

DECYZJA NR 1/VII/2017

Zespołu do spraw Oddziałów Prewencji Policji, Samodzielnych Pododdziałów Prewencji Policji i Samodzielnych Pododdziałów Antyterrorystycznych Policji

Mając na uwadze sprawność funkcjonowania oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji a także ważny interes funkcjonariuszy pełniących tam służbę, Zespół Zarządu Głównego NSZZ Policjantów ds. OPP, SPPP i SPAP, działając wspólnie z przedstawicielami Zarządów Terenowych NSZZ Policjantów OPP i SPPP postanawia:

1. w trybie pilnym opracować założenia do nowelizacji rozporządzenia MSWiA z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego (tekst jedn. Dz. U. 2015, poz. 1236), polegające na ustanowieniu dla policjantów OPP i SPPP prawa do dodatku specjalnego, o którym mowa w § 15 w wysokości 30% kwoty bazowej dla wszystkich stanowisk, od policjanta wzwyż;
2. przeprowadzić konsultacje z dowódcami OPP i SPPP w zakresie proponowanej zmiany;
3. zwrócić się do Komendanta Głównego Policji z wnioskiem o przygotowanie wspólnego projektu nowelizacji oraz przekazanie tego projektu Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji celem wprowadzenia postulowanej zmiany w życie.

UZASADNIENIE

Oddziały prewencji Policji oraz samodzielne pododdziały prewencji Policji, to jednostki utworzone na wzór wojskowy. Od pozostałych jednostek Policji wyróżnia je nie tylko najbardziej zmilitaryzowany charakter służby, ale także centralnie ukształtowana struktura organizacyjna i etatowa oraz przede wszystkim szczególny rodzaj zadań wiążących się ze znacznie wyższym niż w przypadku innych jednostek organizacyjnych Policji poziomem ryzyka utraty zdrowia i życia. Do podstawowych zadań jakie realizują funkcjonariusze oddziałów prewencji zalicza się ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas zgromadzeń publicznych oraz w czasie imprez masowych i protestów społecznych; przywracanie porządku publicznego w przypadkach zbiorowego naruszenia prawa; ochrona porządku publicznego w

czasie konstytucyjnie określonych stanów nadzwyczajnych, katastrof naturalnych i awarii technicznych; ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas pobytu przedstawicieli obcych państw oraz udział w działaniach pościgowo-blokadowych za niebezpiecznym przestępcą. Oprócz tego oddziały prewencji wspierają jednostki Policji w różnych innych działaniach, najczęściej jest to służba patrolowa i patrolowo-interwencyjna, chociaż w ostatnim czasie duże wsparcie otrzymały komórki ruchu drogowego ze względu na spadek mierników odzwierciedlających poziom bezpieczeństwa na drogach. Do zadań o najwyższym ryzyku należą jednak te, które funkcjonariusze OPP i SPPP wykonują w działaniach pododdziałów zwartych. To na ich wyszkoleniu i doświadczeniu opiera się bezpieczeństwo imprez masowych w Polsce. To również dzięki ich profesjonalizmowi Polacy mogą swobodnie korzystać z podstawowych swobód obywatelskich i czuć się bezpiecznie w trakcie zbiorowego demonstrowania swoich poglądów, przekonań czy wyrażania sprzeciwu, a polska Policja może być dumna z wzorowego wywiązywania się z zadań nakładanych na nią w ramach najpotężniejszych nawet operacji.

Wzrost różnego rodzaju zagrożeń, w tym także zachodzące w naszym kraju procesy społeczno-polityczne powodują, że OPP i SPPP wykorzystywane są w coraz większym stopniu. Największym wyzwaniem jest oczywiście ochrona naszych mieszkańców przed szerzącym się w Europie terroryzmem, ale coraz większy wpływ zaczyna wywierać również polaryzacja polskiej sceny politycznej, przekładająca się na nastroje społeczne i aktywizowanie antagonizujących ze sobą środowisk. By zapewnić wszystkim bezpieczeństwo i nie narażać się przy tym na zarzuty o politycznie motywowaną stronniczość, do zabezpieczenia angażować trzeba coraz większe siły i środki. Ich filar stanowią oczywiście funkcjonariusze OPP i SPPP. Stało się już regułą, że to właśnie na uczestniczących w zabezpieczaniu funkcjonariuszach skupia się frustracja i agresja różnego rodzaju demonstrantów. Nader często takie zabezpieczenia pociągają za sobą ofiary po stronie policjantów. Nie ma miesiąca a niekiedy nawet tygodnia, by policjanci zabezpieczający imprezy masowe czy demonstracje nie byli obiektem agresji, od werbalnej poczynając a na czynnej napaści kończąc. Nierzadko skutki tego rodzaju zachowań kończą się dla funkcjonariuszy poważnymi urazami i kalectwem. Zazwyczaj wszystko odbywa się w oku kamer. Jeśli nie są to kamery przedstawicieli mediów publicznych, to posługują się nimi uczestnicy lub sprawcy zająć, którym zależy na wyrządzeniu policjantom krzywdy albo przynajmniej na ich ośmieszeniu w mediach społecznościowych.

Służba pod tak ogromną presją powoduje, że policjanci nie wiążą swojej kariery z oddziałami prewencji i szukają mniej ryzykownych zajęć w jednostkach, gdzie realizowane są zadania o mniej konfrontacyjnym charakterze a struktura organizacyjna daje większe szanse na awans. Pod względem rozwoju kariery zawodowej młodego policjanta, OPP i SPPP przegrywają ze wszystkimi innymi jednostkami organizacyjnymi Policji. Stosunkowo płaska struktura etatowa, podporządkowana taktyce działania tych jednostek posiada relatywnie najmniejszą liczbę stanowisk kierowniczych. W kompanii prewencji odpowiadającej etatowo przeciętnej komendzie powiatowej, na 94 policjantów przypada tylko 6 stanowisk kierowniczych – dowódca kompanii, zastępca i czterech dowódcy plutonów. Funkcje dowódcze w strukturze kompanii pełnią jeszcze dowódcy drużyn, jednak IV grupa zaszeregowania, którą zajmują, w innych jednostkach odpowiada podstawowym stanowiskom wykonawczym.

Chcąc w oddziałach prewencji zapewnić stabilizację kadrową, czyli zatrzymać tam doświadczonych funkcjonariuszy w sposób inny niż poprzez blokowanie przeniesień służbowych, należy wykorzystać motywatory finansowe, i to najlepiej takie, które będą miały trwalszy wymiar niż nagrody finansowe bądź okresowy wzrost dodatków służbowych czy

funkcyjnych. Zmiana struktury etatowej, która jak wspomniano odpowiada założeniom taktycznym, w grę raczej nie wchodzi, ponieważ byłaby zbyt skomplikowana. Najprostszym rozwiązaniem jest więc włączenie OPP i SPPP do grona podmiotów uprawnionych do otrzymywania dodatku specjalnego. Taką możliwość zapewnia ustawa o Policji (art. 104 ust. 4), uzależniając przyznanie dodatku specjalnego od **szczególnych właściwości, kwalifikacji, warunków lub miejsca pełnienia służby**. Służba w oddziałach prewencji odpowiada wszystkim tym warunkom w sposób bardzo wyrazisty. Dziwić może, dlaczego do tej pory takie uregulowania się jeszcze nie pojawiły.

O szczególnych właściwościach, na które składa się przede wszystkim specyficzny rodzaj zadań oraz wyjątkowe ryzyko wiążące się z ich realizacją już wspomniano. Kolejną ważną cechą służby w oddziałach prewencji jest najwyższy stopień mobilności wynikający przede wszystkim z alarmowych wyjazdów nie tylko w obrębie danego garnizonu, ale przeważnie poza jego granice. Funkcjonariusze kierowani są w różne rejony kraju, wszędzie tam, gdzie pojawia się jakieś zagrożenie obejmujące większą liczbę ludzi. Nikomu nie trzeba chyba tłumaczyć z jakimi uciążliwościami wiąże się takie wyjazdy i jak czasami wyglądają organizowane naprędce warunki zakwaterowania. Specyfika realizowanych zadań wymaga oczywiście szczególnych kwalifikacji. Szkolenia dla oddziałów prewencji w ogromnym stopniu różnią się od szkoleń jakie odbywają policjanci z innych pionów. Dlatego tak ważne w oddziałach prewencji jest doświadczenie. Bez tego sprawne przeprowadzenie akcji czy operacji wydaje się wręcz niemożliwe. Wtedy, gdy mamy do czynienia z jakimiś nagłymi wydarzeniami – a takie przypadki występują niekiedy częściej niż akcje planowane – nie ma czasu na przećwiczenie a nawet omówienie założeń taktycznych. Dowódcy wydają krótkie polecenia i każdy, na zasadzie automatyzmu, musi wiedzieć co ma robić. Nie będzie tego wiedział albo jego wiedza i kwalifikację nie będą dostateczne, jeżeli nie stanie za tym odpowiednie doświadczenie. Doświadczenie specyficzne, bowiem w odróżnieniu np. od policjanta dochodzeniowo-śledczego, u którego liczy się indywidualna wiedza i umiejętności, w działaniach pododdziałów zwartych najważniejsze są umiejętności zbiorowe – sprawność współdziałania w wyspecjalizowanych drużynach, plutonach i pododdziałach, w których każdy jeden funkcjonariusz może przesądzić zarówno o powodzeniu, jak i porażce. Wyjątkowo duża rotacja kadrowa w oddziałach prewencji nie służy gromadzeniu tak specyficznego doświadczenia. Stąd tak ważne jest wprowadzenie systemowego rozwiązania, które w sposób wyraźny zachęci młodych policjantów, by myśląc o rozwoju własnej kariery nie traktowali oddziałów prewencji w sposób epizodyczny lub co gorsza – „z przymusu”. Ustanowienie dodatku specjalnego dla funkcjonariuszy OPP i SPPP wymagają przeprowadzenia stosunkowo niewielkiej zmiany legislacyjnej, leżącej w gestii Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, który przed wydaniem stosownego rozporządzenia porozumieć się musi z ministrem właściwym do spraw pracy. Zmiana miałaby generalnie polegać na dodaniu w § 15 ust. 1 kolejnego 4 punktu o treści: „oddziały prewencji Policji i samodzielnym pododdziały prewencji Policji, na stanowiskach od policjanta wzwyż. Systemowe rozwiązania, powodujące że policjanci oddziałów prewencji mają wyższe uposażenia niż ich koledzy z innych pionów, w krajach Unii Europejskiej nie są niczym nadzwyczajnym. Doskonałym przykładem mogą być francuskie CRS-y, (Compagnies Républicaines de Sécurité) z doświadczenia których korzystaliśmy, de facto, przed zabezpieczeniem „Euro 2012”, odbywając wspólne szkolenia. Te same zadania za relatywnie wyższe uposażenie wykonują również czeskie SPJ-y (Speciální Pořádková Jednotka).

Proponując dodatek specjalny, jako rozwiązanie systemowe niezależne od stażu służby oraz zasad określonych w § 14 ust. 2 cytowanego wyżej rozporządzenia nie należy zapominać, iż

nie może on funkcjonować w oderwaniu od dodatku służbowego czy funkcyjnego. Należy uwzględnić przynajmniej dwa warunki, bez spełnienia których dodatek specjalny nie będzie wystarczającym motywatorem. Po pierwsze dodatek ten musi być przyznany każdemu funkcjonariuszowi w równej, od razu maksymalnej wysokości (30% kwoty bazowej). Po drugie, nie powinien zastępować ani dodatku służbowego, ani funkcyjnego. Innymi słowy, fakt posiadania dodatku specjalnego nie może być wykorzystywany jako uzasadnienie dla utrzymywania na niższym poziomie posiadanego już dodatku służbowego lub funkcyjnego. Ma to być dodatek, który spowoduje, że uposażenia policjanci oddziałów prewencji będą o 456 zł realnie wyższe od uposażeń policjantów z innych jednostek organizacyjnych zajmujących analogiczne stanowiska. Mechanizm różnicowania musi być więc taki sam, jak w przypadku dodatku stołecznego. Jest to w opinii Zespołu jedyny sposób, by motywację można było uznać za wystarczającą. W związku z powyższym Zespół proponuje, by w § 15 ust. 1 rozporządzenia pojawił się kolejny punkt o treści: „policjantowi pełniącemu służbę w oddziale prewencji Policji i samodzielnym pododdziale prewencji Policji, na etacie od policjanta wzwyż przysługuje dodatek specjalny w wysokości 30% kwoty bazowej”.

Biorąc pod uwagę nominalną liczbę etatów w oddziałach prewencji (6801) i zakładając, że nie wszyscy policjanci otrzymywaliby dodatek specjalny od razu, roczny skutek jego wprowadzenia wyniósłby w przybliżeniu 40 mln zł. Odczuwalną stabilizację kadrową w OPP i SPPP można by więc osiągnąć stosunkowo niewielkim kosztem. 40 mln zł w skali roku, to bowiem niewiele nawet w przypadku budżetu Policji, który na samych tylko wakatach „oszczędza” kwotę przekraczającą 120 mln zł. Gdyby liczba wakatów w przyszłym roku nie uległa zmianie – a wiele na to wskazuje, jeśli wszyscy policjanci nie otrzymają istotnych podwyżek – wprowadzenie dodatku specjalnego dla oddziałów prewencji dałoby się sfinansować przy pomocy środków z niepełnego zatrudnienia, bez konieczności zwiększania budżetu Policji.

Dodatek specjalny dla oddziałów prewencji spowoduje wzrost zainteresowania podjęciem służby w tych jednostkach, a policjanci, którzy już tam są, zyskają realną motywację, by pozostać. Zwłaszcza dla młodych policjantów zajmujących stanowiska podstawowe, uposażenie większe o 456 zł brutto od tego, jakie otrzymują policjanci na analogicznych stanowiskach w innych jednostkach powinno w zupełności wystarczyć, by całą swoją karierę związali właśnie z tą formacją. Kapitał doświadczenia w istotny sposób przełożyłby się na podwyższenie sprawności i skuteczności oddziałów prewencji. Mogłoby się okazać, że utrzymanie bądź przywrócenie porządku i bezpieczeństwa wymagać będzie zaangażowania dużo mniejszych sił i środków niż to ma miejsce obecnie. W rezultacie mieszkańcy naszego kraju mogliby czuć się bezpieczniej, bezpieczniej czuliby się też z pewnością sami policjanci, a przy okazji zyskałby na tym budżet Policji.

W imieniu Zespołu Zarządu Głównego NSZZ Policjantów ds. OPP, SPPP i SPAP

Przewodniczący Zespołu

nadkom. Sławomir KONIUSZY